

žalobkyni podepsal nový jednatel, směla žalovaná co do této změny v právních poměrech žalobkyně jako vlastnice účtu podle § 5, odst. 1, pravidel žádati, aby jí byla tato změna, měla-li to za potřebné, prokázána. To se však stalo tím, že jí nový jednatel Kurt B. předložil společenskou smlouvu a zápis o valné hromadě, týkající se této změny v osobě jednatelově. Od té doby nebyla žalovaná oprávněná prováděti dispoice učiněné dřívějším zmocněncem a jestliže tak učinila přece, nemůže výplaty uplatniti jako náležité plnění ve smyslu § 1413 obč. zák. vůči žalující společnosti. Otázka, zda byla změna v osobě jednatelově provedena také v rejstříku obchodním, anebo kdy se tak stalo, není za těchto okolností rozhodující, pokud se týká dispoice, kterou učinil dřívější zmocněnec Antonín B. Protože pak tu rozhoduje výhradně jen prohlášení žalované jako vlastnice účtu, nemůže se žalovaná s úspěchem dovolávati ani nějakého usnesení rejstříkového soudu, když se nakonec ukázalo, že Kurt B. byl hmotněprávně oprávněn k podpisu žalobkyně na jejím prohlášení ze dne 17. srpna 1933, a může tedy žalující společnost po zrušení šekového účtu žádati doplnění toho, co žalovaná vyplatila na poukazy k nim nezmocněné.

Žalovaná dovolávala se před procesním soudem rozhodnutí krajského soudu obchodního v P., které však blíže neurčila. Mohlo by míti význam — podle firemních spisů — toliko buď usnesení č. 1. 66 ze dne 25. září 1933, které však neobsahuje meritorního vyřízení, nebo usnesení č. 1. 80, které však je teprve ze dne 19. října 1933 a nemůže míti žádného významu se zřetelem k době, ve které došlo k výplatám. Proto není rozhodující, zda toto usnesení bylo opatřeno doložkou pravomoci. V každém případě bylo by bývalo povinností žalované spořitelny tuto skutečnost dokázati, z toho, co uvádí v dovolání, lze však souditi, že žalovaná spořitelna to ani netvrdí. Již proto není důvodná její výtka neúplnosti řízení opírající se o to, že měl býti o oné skutečnosti slyšen B. jako svědek.

Když tedy výplaty učiněné k poukazu Antonína B. nelze uznati za náležité plnění ve smyslu § 1413 obč. zák., nezáleží na tom, jak Antonín B. naložil s penězi k výplatě poukázanými, ačkoliv i tu jest žalující společnosti dáti za pravdu, že žalovaná před procesním soudem ani netvrdila, že jich bylo upotřebeno ve prospěch žalující společnosti.

Čís. 16530.

Předpokladem zdržovacího nároku podle zákona proti nekalé soutěži č. 111/1927 Sb. z. a n. jest objektivní nebezpečí dalšího rušení. Takového nebezpečí tu není, přestal-li žalovaný jako jednatel zamýšlené společnosti s r. o. již před podáním žaloby užívati závadného údaje ve firemním znění, ježto společnost s ručením omezeným nebyla založena a byla místo ní založena veřejná obchodní společnost, jejímž je sice žalovaný veřejným společníkem, avšak není oprávněn společnost znamenati a ji zastupovati.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1937, Rv II 447/37.)

Žalující firma J. K., Uhrenfabrik, A. G. in K., se podle zákona proti nekalé soutěži domáhá žalobou výroku, aby žalovaný Vilém K. byl uznán povinným zdržeti se sám nebo také s jinými společníky užívání firemního znění J. S. a spol., společnost s r. o., továrna na hodiny »B.«, B.-Ž., i užívání nynějšího znění »B.«, továrna na výrobu hodin, veř. obch. spol. B.-Ž., nebo jiného změněného znění firmy, v kterém jest podnik označen jako továrna, ať v německé, ať v každé jiné řeči na dopisních papírech, účtech, dopisních obálkách, objednacích listech a katalogích, jakož i užívání takovýchto razítek, a že je povinen zaplatiti žalobkyni náhradu škody 10.000 Kč. K odůvodnění žaloby přednesla: Žalující společnost má od roku 1887 v Ch. pod výše označenou firmou tovární výrobu hodin všeho druhu vyjma kapesní hodinky. V březnu 1935 a později se dověděla, že se někteří dělníci a zaměstnanci firmy J. T. v B.-Ž. spojili k výkonu podniku, kterému dali firemní znění: J. S. a spol., společnost s r. o., továrna na hodinky »B.«, B.-Ž., a že pod uvedenou firmou zavedli do obchodu hodiny. Alois B., Josef S., Jindřich V., Vilém K., (žalovaný) a Hynek T. zřídili společenskou smlouvu podle zák. č. 58/1906 ř. z. a zažádali o zápis společnosti s ručením omezeným do obchodního rejstříku. Žalovaný Vilém K. a Josef S. se podpisovali jako obchodní jednatele. Výroba hodin pod touto firmou je proti ustanovení § 2 zák. proti nekalé soutěži a užívání uvedeného znění firmy je podle uvedeného zákona nedovolené. Firma nebyla zapsána do obchodního rejstříku a společnost s ručením omezeným nebyla povolena. Žalovaný však přece užíval firemního znění, v němž byl podnik označen jako továrna, na dopisních papírech, objednacích listech, obálkách a razítkách všeho druhu. Žalovaný použil dotčeného firemního značení i v dopisech z 11. června 1935 právním zástupcům žalující firmy. Když se žalovanému nepodařilo zapsání společnosti s r. o., pokusil se o zápis veřejné obchodní společnosti. Ačkoliv také veřejná společnost nebyla ještě zapsána, užíval žalovaný v dopisních papírech, účtech, obchodních obálkách atd. firemního označení »B.«, továrna na výrobu hodin, veř. obch. spol. v B.-Ž. Žalovaný přihlásil též telefon pod firmou: »Továrna na výrobu hodin S. a spol., s. s r. o.« a jejich telefonní stanice č. . . . je pod oním označením zapsána v dodatku k seznamu telefonních účastníků, kterýžto dodatek vyšel teprve koncem srpna 1935. Trestním příkazem krajského soudu civilního v B. z 3. listopadu 1935 byla žalovanému uložena pokuta podle § 12 uvoz. zák. k obchod. zák. Také po podání žaloby pokračuje žalovaný ve společnosti s ostatními výše uvedenými osobami v užívání označení podniku »továrna na hodiny«. Žalovaný Alois B. a Hynek T. si vymohli nový živnostenský list z 3. srpna 1935 pro tovární výrobu hodin a teprve v poslední době dali zapsati firmu jako veřejnou společnost pod označením »B.«, továrna na výrobu hodin B. a spol., a dne 24. srpna 1935 registrovatí pod slovní značkou »B.« pod č. 6484. Podnik, o nějž jde, je malý podnik, poněvadž účastníci pracují jen s malým kapitálem, zaměstnávají jen málo dělníků, většinou ručních a zhotovují jen pláště

k hodinám, kdežto podstatnou část hodin objednávají z továren na hodiny, takže tu nejsou podmínky pro označení podniku jako »továrního«. Užívání označení továrního je zakázáno živnostenským řádem a podle něho trestáno, nejsou-li pro ně splněny předepsané předpoklady. Označením tím vyvolává žalovaný dojem, jako by šlo o veliký podnik, který skutečně hodiny vyrábí. Živnostenský inspektorát v B. prohlédl podnik a po vykonaném šetření zjistil, že nejde o tovární provoz. Žalovaný si byl vědom, že není oprávněn užívatí označení »továrna«, poněvadž dopis, kterým oznámil společenstvu hodinářů v B. přesídlení, podepsal spolu s Josefem S. firmou »B. hodiny«. Proti žalobě namítl žalovaný, že společnost J. S. a spol., společnost s r. o., továrna na hodiny »B.«, B. Ž. vůbec neexistovala a žalovaný již dlouho před podáním žaloby přestal provozovat pod firmou společností s r. o. tovární výrobu hodin, takže je možnost opakování domnělé nekalé soutěže vyloučena. Potom byla založena veřejná obchodní společnost »B.«, továrna na výrobu hodin v B., která pod označenou firmou provozovala obchody. Podnik který žalovaný spolu s výše jmenovaným založil, byl skutečně továrním podnikem. Výměrem z 22. března 1935 dal živnostenský úřad povolení k tovární výrobě hodin a bylo též dáno živnostenskoprávní schválení provozovny pro výrobu hodin po továrnicku a ona společnost je zapsána do obchodního rejstříku. Podle rozsahu výroby běželo skutečně o tovární podnik. Firemní označení není způsobilé jakýmkoliv způsobem poškodití žalující firmu nebo získatí zaniklé společnosti nějakou přednost v soutěži. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení soudem první stolice vidí žalobkyně v tom, že u žalovaného Viléma K. nebyla shledána jako podmínka zdržovacího nároku, že jest a v době podání souzené žaloby tu bylo nebezpečí opakování činu, jenž jest podkladem žaloby a v němž žalobkyně spatřuje nekalé jednání, záležející podle zjištění napadeného rozsudku v tom, že žalovaný Vilém K. v dopise ze dne 11. července 1935, zaslaném právním zástupcům žalující firmy, dále v dopise ze dne 20. března 1935, zaslaném redakci časopisu »Č.«, pak v přihlášce zaslané ředitelství pošt a telegrafů v B., jež byla teprve dne 19. listopadu 1935 opravena, a v dopise zaslaném Františku D., podepsal znění firmy J. S. a spol., společnost s r. o., továrna na hodiny »B.«, B. Ž., ač prý taková společnost do obchodního rejstříku nebyla vůbec zapsána a ani žádnou továrnu nemá. Jde tu v podstatě o vyřešení otázky, zda k založení zdržovacího nároku podle zákona proti nekalé soutěži jest nutná jednak objektivní jsoucnost nebezpečí dalšího opakování nekalého jednání a zda a do jaké míry musí žalobce prokázatí takovéto nebezpečí. Napadený rozsudek zamítl totiž žalobní nárok právě proto, že tu takovéto nebezpečí není, a jeho právní názor dovolatelka napadá jako nesprávný, poukazujíc na názory vyslovené ve Skálově Komentáři, v Sedláčkově díle »Obligační právo« a v rozhodnutí nejvyššího soudu č. 10909, 11143 Sb. n. s. Než nehledíc na uvedené Sedláčkově dílo, v němž se připouští spornost dotčené

otázky, plyne právě z ostatní odvolatelkou uvedené literatury a judikatury opak toho, co tvrdí. Uvádí Skála ve svém Komentáři k zákonu proti nekalé soutěži, že je předpokladem žaloby zdržovací, že z rušitelova činu vznikla škoda anebo že takováto škoda hrozí a že jest tu objektivně obava dalšího takového rušení. Že takovéto nebezpečí tu je a že má zájem na jeho odstranění, nemusí žalobce dokazovati. To posoudí soud podle volného uvážení podle zjištěných skutečností. Žalovaný však může dokazovati, že té obavy tu není. V rozhodnutí č. 11143 Sb. n. s. uvádí nejvyšší soud, že rušební čin, provedený před podáním žaloby, opravňoval odvolací soud k závěru, že jest odůvodněna obava z dalšího rušení. Jak uvedené místo Skálova Komentáře, tak i udaná rozhodnutí nejvyššího soudu vycházejí totiž z názoru, že podmínkou zdržovacího nároku jest obava dalšího rušení. V tomže smyslu uvádí i Hamanův Komentář (str. 17), že zdržovací žaloba předpokládá pojmově nebezpečí opakování, byť i to v zákoně nebylo výslovně uvedeno, že takovéto nebezpečí tu musí býti objektivně, že však žalobce je nemusí dokazovati, nýbrž že jest na žalovaném, aby dokázal, že tu takové nebezpečí není. Rozhodnutí nejvyššího soudu č. 10909 Sb. n. s. neřeší případ, o jaký jde v souzené věci, ale i z něho je zřejmé, že soud prvě stolice v případě tam řešeném předpokládal nebezpečí dalšího rušení jako objektivně dané. Z dotčené literatury a judikatury plyne tudíž jako převládající názor, že podmínkou zdržovacího nároku ve smyslu zákona proti nekalé soutěži jest nebezpečí dalšího rušení, že v době podání žaloby tu musí býti aspoň objektivně nebezpečí dalších rušebních činů a že sice žalobce nemá povinnosti dokazovati takovéto nebezpečí, ale že žalovanému je možno dokázati, že nebezpečí takového tu vůbec není. V souzené věci se žalující firma domáhá především nároku, aby bylo žalovanému uloženo zdržeti se užívání firmy »J. S. a spol., společnost s r. o., továrna na hodiny »B.« B. Ž. Tu je sice zjištěno, jak již bylo také uvedeno, že žalovaný Vilém K. užíval v korespondenci onoho firemního znění, avšak poslední z jeho činů pochází podle nenapadeného zjištění soudu prvě stolice ze dne 11. července 1935, kdy totiž podepsal žalovaný dopis s uvedeným zněním napsaný a odeslaný právním zástupcům žalující firmy, a že všechny ostatní případy soudem prvě stolice zjištěné pocházejí z dřívější doby. Zároveň zjistil soud prvě stolice, a tomuto zjištění odvolatelka vůbec neodporuje, že šlo u žalovaného a jeho společníků o skutečné založení společnosti s r. o. a ne o podnik financovaný, že té společnosti byl vydán příslušným živnostenským úřadem živnostenský list, že ona společnost byla k zápisu do obchodního rejstříku oprávněna, že však zápis nebyl proveden jen proto, že společnost nemohla vyhověti podmínce ministerstva vnitra o zvýšení kmenového kapitálu. Podle zjištění soudu prvě stolice ohlásila pak dotčená společnost složení živnosti u živnostenského úřadu dne 5. června 1935, kteréžto složení bylo řečeným úřadem vzato na vědomí dopisem ze dne 11. července 1935, a podáním ze dne 10. července 1935 byla odvolána i opověď společnosti k zápisu do ob-

chodního rejstříku. Zjištění soudu první stolice, že po uvedené době žalovaný Vilém K. onoho firemního znění již neužíval, odvolatelka neodporuje a přejímá je i odvolací soud. Odhlášením živnosti u živnostenského úřadu a zpětvzetím opovědi této společnosti k zápisu do obchodního rejstříku pozbylo pro žalovaného Viléma K., který podle zjištění soudu první stolice byl jednatelem oné společnosti, jakéhokoli významu užívání dále firmy řečené společnosti. Užívání takovéto firmy mělo smysl a význam jen v době, kdy byl podnik v činnosti a kdy byla ještě naděje, že bude zapsán do obchodního rejstříku, kterýžto zápis byl podle § 2 zák. č. 58/1906 ř. z. podmínkou právní existence společnosti s ručením omezeným. Uváží-li se dále, že, jak soud první stolice také zjistil, byla na místě původně zamýšlené společnosti s r. o. založena jiná společnost, a to veřejná společnost pod firmou »B.« továrna na výrobu hodin B. a spol. v B. Ž., že nově založená společnost opověděla u živnostenského úřadu živnost dne 11. července 1935, že této společnosti byl dne 3. srpna 1935 vydán živnostenský list a že žalovaný Vilém K. je společníkem i této nové společnosti, avšak bez práva zastupovati její podnik a zaň podpisovati, není zajisté rozumného důvodu pro názor, že by žalovaný Vilém K. ještě někdy v budoucnu užíval původního znění firemního J. S. a spol., společnost s r. o., továrna na hodiny »B.«, B. Ž. Žalobkyně usuzuje na takovouto možnost a na obavu dalšího užívání původního znění firmy z toho, že ještě dne 11. července 1935 v dopise napsaném právním zástupcům žalující firmy užil žalovaný Vilém K. onoho firemního znění, ač už v té době byla i opověď k zápisu firmy do obchodního rejstříku odvolána a živnost sama na živnostenském úřadě odhlášena, a že také změna ve firemním označení v telefonním seznamu, v němž původně byla zaznamenána firma původní, byla provedena teprve 19. listopadu 1935. Než tu jest poukázati na to, že shora uvedený dopis ze dne 11. července 1935 byl napsán toho dne, kdy bylo teprve živnostenským úřadem vzato na vědomí odhlášení živnosti pod původní firmou, a den potom, kdy odvolána byla opověď k zápisu této původní firmy do obchodního rejstříku. Patří tedy užívání původního firemního znění ještě do doby, kdy se řízení u úřadu stran zániku tohoto podniku pod původní firmou právě končilo, a nelze z toho, že žalovaný ještě dne 11. července 1935 užil původního firemního znění, důvodně usuzovati, že jest obava, že tak bude činiti i později. Ani z toho, že bylo původní firemní znění, pojaté do telefonního seznamu na přihlášku učiněnou u ředitelství pošt a telegrafů v B. před 12. březnem 1935, opraveno teprve 19. listopadu 1935, nelze nic vyvozovati pro oprávněnost odvolatelčina názoru, spíše lze z toho, že změna firmy byla ohlášena, byť i poněkud opožděně, usuzovati, že podnik vedený pod změněnou firmou vůbec nepomýšlí na užívání dřívějšího znění. Nebezpečí, že žalovaný Vilém K. bude užívati původního firemního znění i nadále, nelze vyvozovati ani z toho, že žalovaný Vilém K. popřel v žalobní odpovědi zažalovaný nárok a že takto nepřímou trval na oprávněnosti užívání původní firmy, neboť jeho

námítky v odpovědi na žalobu a vůbec v souzeném sporu směřovaly v podstatě k tomu, že závadný stav žalobkyní vytýkaný již před podáním žaloby vůbec pominul založením nové společnosti pod změněnou firmou. Jestliže tedy soud první stolice dospěl na podkladě shora uvedených zjištění k závěru, že u žalovaného Viléma K. již nyní není a že ani v době podání žaloby dne 20. srpna 1935 již nebylo nebezpečí, že bude podpisovati znamení firmy J. S. a spol. společnost s r. o., továrna na hodiny »B.«, neposoudil věc po právní stránce nesprávně a právem také žalobu z toho důvodu zamítl, neboť podle shora uvedených vývodů je nebezpečí dalšího nekalého jednání podmínkou žaloby zdržovací a nebezpečí to ještě před podáním této žaloby pominulo, jak žalovaný prokázal.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Co se týká zdržovacího nároku, posoudil odvolací soud věc správně, měl-li za to, že předpokladem takového nároku jest obava dalšího rušení. Třebas to není v zákoně výslovně uvedeno, plyne to zřejmě z účelu zákona, který má sloužiti praktické potřebě. Zda v konkrétním případě vyžaduje oprávněný zájem žalobcův, aby byla vydána rozsudkem záповěď určitého jednání se strany žalované, nutno posouditi v každém jednotlivém případě podle zjištěného stavu věci. Hledí-li se na poměry souzeného případu, jest souhlasiti se závěrem nižších soudů, že v souzené věci — prakticky vzato — již ani v době žaloby nebylo skutečné obavy, že by žalovaný i nadále mohl užívati oněch označení, jež žalobkyně podle žalobní prosby považuje za závadná, ve spojení s firmou společností s ručením omezeným. Stačí v té příčině poukázati na příslušnou část důvodů odvolacího soudu. Jest souhlasiti též s názorem odvolacího soudu, že za zjištěného stavu věci přestal na straně žalovaného jakýkoli význam a zájem na tom, aby nadále užíval oné firmy; na tom nic nemění ani to, že byla ona firma uvedena ještě také na dopisu ze dne 11. července 1935, když přece onen dopis byl odpovědí na dopis právního zástupce žalobkynina s tímto označením adresáta. Žalobkyně neprávem vytýká odvolacímu rozsudku rozpor se spisy, protože napadený rozsudek nikterak nepomíjí skutečnost, že k opravě v telefonním seznamu došlo teprve dne 19. listopadu 1935. S důsledky, jež z té skutečnosti činí, lze celkem souhlasiti a jest dodati, že zápisem do telefonního seznamu došlo vpravdě k trvalému stavu, jehož nápravy by se byla žalobkyně musila domáhati příslušným petitem žalobním na odstranění závadného stavu, jenž však v její žalobní prosbě nebyl obsažen. Že ani procesní stanovisko žalovaného nestačí k odůvodnění možnosti a obavy opakování, vyložil správně odvolací soud. Nutno s ním souhlasiti také ve vývodech, jež se týkají firmy a označení veřejné společnosti, kteréž ostatně žalobkyně v dovolání nevěnuje pozornost.